

Karkerên hemû welatan yekbîn!

TÊKOŞÎN

Organa komita navendi ya tevgera Têkoşin

● ÖNSÖZ

● K.KURDISTAN'DA
SOL HAREKETİN YAPISI

● ÖRGÜT SORUNU

Cotan-1986/Sal:8

8

İÇİNDEKİLER

- + Önsöz
- + Kuzey Kürdistan'da sol hareketin yapısı ve bazı perspektifler
 - Kürdistan solunda parti ve örgütlerin oluşumu
 - Mevcut parti ve örgütlerin sınıf yapısı
 - Egemen örgüt anlayışı
 - Demokratizm ya da Popülizm
 - Tekoşin'in geçmişi ve Kürdistan solu içinde geçmişteki yeri
 - Kuzey Kürdistan'da günümüzün acil sorunu
- + Örgüt Sorunu
 - Komünist örgütün(hareketin) sınıf karakteri ve ilkeleri

ADDRESS: FREJGATAN 6 BOX 412
II 4 21 STOCKHOLM
SWEDEN.

ÖNSÖZ

Tekoşin'in 8. sayısı uzun bir aradan sonra çıkıyor. Bu tür uzun kesintilerin neden olduğu azu edilmeyen sonuçları görüyor, yaratacağı soru işaretini tahmin ediyoruz. Yayın düzeyinde ortaya çıkan bu boşlukların bir nedeni, nispeten düzenli ve seri bir yayın yükünü omuzlayacak yeteri sayıda kadro gücünden şu an için yoksun oluşumuzdur. Ek olarak, teknik sorunları ve değişik türden öteki zorlukları anmak gerekir.

Kendi payımıza biz, yukarıda sayılan nedenleri dün olduğu gibi bu günde bir ölçüde doğal ve alışılabilir nitelikte buluyoruz. Er ya da geç, üstesinden gelinemeyecek sorun yoktur. Yeterki, diyoruz, güçlükler bizi yıldırmasın. Yakın geçmişte ele geçirilemeyen mevziler, yakın gelecekte kazanılmaz türden değildir.

Öte yandan, Tekoşin dergisi, şu ya da bu kadar günlük ajitasyon ve propaganda ihtiyacını karşılayan bir kitle yayını olarak değil, kadrolara hitap eden teorik bir yayın organı olarak düşünüldü. Bu nitelikte bir yayının bir ya da bir kaç aylık aralarla çıkabilmesi her durumda olanaklı değildir. Bu notu düşmek kaydıyla olanaklar çerçevesinde daha seri bir yayın hedefini elden bırakmadığımızı belirtelim.

Bir diğ er nokta ise yayın anlayışımızla ilgilidir. Tekoşin dergisini, hiç bir zaman, sırf kendi siyasal faaliyeti-mizin sürmekte olduğunun kanıtı olsun diye acil baskılara göndermedik. Devrimci ve demokrat basında kayda değ er yeri olduğ unu gözlediğ imiz böylesi kaygıların Tekoşin'in yayın hayatında yeri olmadı, olmayacaktır. Tekoşin dergisi hangi aralarla çıkar olursa olsun, bizlerin sosyalist siyasal faaliyeti sürüyor, sürecektir. Dergimiz, söyleyecek sözü olduğ u zaman mutlaka çıkacaktır. O'nun ç abası sosyalist hareketin temel teorik ve siyasal sorunları üzerine dişe dokunur bir şeyler söyleyebilmek, bu sorunların ç özümü yönünde gerçekten katkıcı ve tartışırıcı olabilmektir. Bu nedenle, salt yayın yapıyor gözük-mek düşüncesi ile çıkmayacaktır. Tekoşin sayfaların-da, teorik ve pratik değ eri olmayan, sınıf savaşımının problemlerine biraz olsun ışık tutmayan türden uzun tefrikaların, içeriksiz yazı yığınının yeri olsun istemi-yoruz.

Tekoşin dergisinin günlük ajitasyon ve propaganda ihtiyacına karşılık düş en bir kitle organı olmadığına işaret edildi. Besbelli ki sözünü ettiğ imiz nitelikte bir yayın mutlak bir gerekliliktir. Bu gün, dikkatimizi böyle bir yayının örgütlenmesi için gerekli ön hazırlıkların yapılması üzerinde de yoğunlaştırmaktayız. Günlük ajitasyon ve propaganda ihtiyacına yanıt verecek sosyalist bir gazete, bir işçi gazetesi üzerinde durmaktayız. Tekoşin hareketi, güncel pratik görevini işçi sınıfı içinde ajitasyon, propaganda ve örgütlenme faaliyetini başlatmak olarak belirliyor.

Hedefini, bütün gücüyle K. Kurdistan proletaryasını harekete geçirmek, sınıf bilinçli işçileri sosyalist bir siyasal örgütlenme için kazanmak olarak koyuyor. Sözünü ettiğ imiz işçi gazetesi tasarısı, Bu hedefe ulaşmanın bir aracı olarak düşünölmektedir.

Bizce, komünist olduğ una gerçekten inanan herke-

sin bugünkü acil ve ana görevi işçi sınıfı içinde pratik siyasal faaliyete derhal girişmek olmalıdır. İşçi sınıfı partisi, K. Kurdistan'ın komünistler ile K. Kurdistan işçi sınıfı hareketi arasında süre gelen kopukluk son bulduğu ölçüde, erişilmesi uzak bir hedef olmaktan çıkacaktır.

Dolayısıyla, komünist olduğunu düşünen çevre ve unsurlara bizim çağrımız şudur: Vakit geçirmeksizin işçi sınıfına gidelim. Teorik ve siyasal görüş farklılıklarımızı işçi sınıfı içinde pratik faaliyet ortak paydası üzerinde tartışalım. Bu ortak tabana bastığımız ölçüde aramızdaki ideolojik mücadele boşlukta kulaç atmaya andırmaktan kurtulacaktır. O takdirde komünistlerin birliğide bir yılan hikayesi olmaktan çıkacaktır.

Tekoşin'in bu sayısında genel devrimci hareket üzerine bir değerlendirme yer alıyor. Sosyalist hareketin ana zaaflarına ve sorunun uluslararası boyutlarına parmak basılıyor. Yanısıra, genel ayrılmaz bir parçası olarak Tekoşin'in kendi özeleştirisine de yer veriliyor.

Ayrıca, harekete egemen olan anlayışın bir sonucu olarak en çok çarpıtılan temel bir konuya, komünist örgütün sınıf karakteri ve ilkeleri konusuna değiniliyor. Okuyucu, bu sayıdaki yazılarda hareketimizin parti, birlik, ittifak gibi sornular üzerine ana görüşlerininide somut olarak görebilir. İlerde bu sorunları, başka boyutları ile de tartışmayı düşünüyoruz.

İnancımız o ki, geçmişin ve bugünün doğru bir analizi yapılmadan sosyalist hareketin içinde bulunduğu kaostan çıkılmaz. Mevcut krizi atlatmanın ve doğru yönü bulmanın bir tek yolu vardır: Krizin nedenlerini aydınlatmak. Bunu isabetli bir biçimde yaptığımız ve gerekli dersleri çıkardığımız takdirde, önümüzü görebilir, geleceği aydınlayabiliriz.

Biz, sosyalist hareketin genel krizinin ana nedenini

harekete egemen olan 'sosyalist' anlayışında buluyoruz. Başta 'resmi sosyalizm' olmak üzere, bilimsel sosyalizmin bugünkü egemen yorumları, hem uluslararası sosyalist hareketin, hem de Türkiye ve K. Kurdistan sosyalist hareketinin giderek kronikleşen siyasal ve örgütsel krizini ana nedenleridir. Söz konusu bunalımı Marksizm-Leninizm'in bunalımı olarak göstermeye çalışan çevreler bize göre, kesin olarak yanılmaktadırlar.

Bugün, ideolojik ve teorik mücadele ağırlıklı 'resmi sosyalizm'e ve onun Türkiye ve K. Kurdistan'lı hareketlerin şahsında büründüğü egemen biçimlere, halkçılığa ve işçi sınıfı hareketi içinde reformist anlayışlara yönelmelidir. Tekoşin hareketi bu hesaplaşmayı bilinç ve yetenekleri çerçevesinde yürütecektir. Elbette ki bu anlayışlarla hesaplaşma salt dergi sayfalarında kalmamalı, genel olarak propaganda ve ajitasyonumuzun siyasal içeriğinin de, benimsediğimiz çalışma tarzı ve örgüt biçimlerinde somut ifadelere kavuşturulmalıdır. Söz konusu anlayışlardan tam bir kopuş ancak böyle mümkündür.

Son olarak ilave edelim ki Tekoşin dergisinin sayfaları değişik çevre ve unsurlardan gelebilecek yazı, öneri ve eleştirilere açıktır. Kendini bize yakın bulanlarla ayrılık noktalarımızı tartışabiliriz. Bunu başka platformlarda olduğu gibi Tekoşin platformunda, devrimci kamuoyu önünde de yapabiliriz.

TEKOŞİN

NOT/ Dergimizin 7. sayısında ki "KOMÜNİST HAREKETİN TARİHİ VE İŞÇİ SINIFI PARTİSİ ÜZERİNE NOTLAR" başlıklı yazımızın devamı 9. sayıda yer alacaktır.

KUZEY KURDISTAN'DA SOL * HAREKETİN YAPISI VE BAZI PERSPEKTİFLER

KÜRDİSTAN SOLUNDAKİ PARTİ VE ÖRGÜTLERİN OLUŞUMU

Türkiye'de sol siyasal hareketin tarihi 1920'li yıllara dek geriye götürülebilirse de belirgin bir hareket ancak 1960 sonrasında görülür. 1960 sonrası sosyalizmin Kürt aydınları arasında da gelişmeye başladığı bir dönemdir.

1970'li yıllar Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da sosyalizmin daha geniş ölçülerde gelişmesine tanık olundu. Kuzey Kürdistan'da da bugün var olan sol örgütlerde bu dönemde, 1974 ve sonrasında oluştu.

Bu oluşuma ön ayak olanlar başka yerlerde ve genellikle olduğu gibi Kuzey Kürdistan'da da aydınlar oldu. Yani belli bir eğitim görmüş olup yurtsever ya da 'sosyalist' görüşleri benimseyen kimseler: öğrenciler, öğretmenler, avukatlar, mühendisler vd. Açık ki böyle kimseler sınıflı toplumların doğası gereği çoğunlukla mülk sahibi varlıklı sınıflardan çıkabilir. Nitekim Kuzey Kürdistan'da da bunlar başta ticaret burjuvazisi ve aristokrasi (ağa, şeyh, aşiret beyleri gibi feodal kimseler) olmak üzere Kürdistan toplumunun çok çeşitli kesimlerinden geliyor.

Sol-kanat aydın öğelerin öncülüğünde 1974-75'lerde şekillenen kürt siyasal çevrelerin hemen hepsi Türkiye'de ki geleneğe uygun olarak kendilerini Marksist-Leninist olarak nitelediler. Bunların bir bölümü oluşumları üzerinden çok geçmeden birer 'parti' adıda aldı.(1) Ancak 'parti' hüviyeti kazanan örgütlerin bir çoğunun bu gelişmeyi kamu oyuna duyurmaları tam da 12 Eylül 1980 yenilgisini izledi; bu konuya ilişkin açıklamalar da yurt dışında yapıldı. Bunu gene ilk kez

yurtdışında yayınlanan çeşitli programlar takip etti. Çok geçmeden de bütün örgütleri saran bir kriz, bölünmeler, yeni parti ve örgütler, yeni programlar...

Geleneğe göre az çok gücü bulunan siyasal bir çevre, kendine bir parti adı bulur, adına 'program' denen bir belge ve tüzük benimserse kendini bir 'parti'ye dönüştürebilir. Üstelik bu dönüşümden bazı yararlar da umabilir: Propaganda ve ajitasyonunda rakip örgütleri programsız vb. olmakla suçlama avantajı, ulusal ve uluslararası ilişkiler alanında daha çekici ve elverişli bir konum, vd.

Bizdeki grupların pratiği, onların kendilerini partiye dönüştürmelerinde bu gibi etkenlerin önemli bir rol oynadığını gösteriyor. Öte yandan benimsenen programlar çok uzun yıllar sadece bir güç olarak kalabilir. Uzun süre kongre seçimde yapılmayabilir; tüzük işletilmeyebilir. Bütün bunlar için bol miktarda bahane mevcuttur: ağır baskı koşulları, gizlilik, merkezîyetçilik vs.

Yukarıdaki pratik Türkiye ve Kuzey Kürdistan solunda egemen parti anlayışının ayrılmaz bir özelliğidir.

Sonuç olarak, bir kısım partileri dışta bırakırsak, bu gün kuzey Kürdistan'da işçi, öncü, sosyalist, komünist gibi sıfatlar taşıyan en az dört partiye karşı karşıyayız. Bu partilerin hepside Kuzey Kürdistan'da (kimi bununla yetinmeyip Kürdistan bütününde) işçi sınıfını temsil ettiklerini bu sınıfın partileri olduklarını ileri sürmekte. Bunu bu partilerin anılan unvanlarından da çıkarmak mümkün.

Söz konusu partilere göre bugün Kuzey Kürdistanlı komünistlerin gündeminde işçi sınıfının partisini yaratmak diye bir sorun yoktur. Bu sorun çözümlenmiştir. Bu nitelikte bir parti zaten vardır. Olsa olsa, sınıfın var olan parti örgütlenmesini geliştirmek ve güçlendirmek söz konusu edilebilir. Bunun yoluda her partiye göre kendi çatısı altında toplanmaktan geçer.

Durumun yabancıları olan biri Kuzey Kurdistan'da bu kadar çok işçi partisi olduğunu ilk kez duyduğunda acaba ne düşünür? Eğer bu sıfatları ciddiye alıyorsa Kurdistan işçi sınıfı arasında hiç boş yer kalmadığını, bölünmüş bile olsa bilinçli, güçlü ve örgütlü bir işçi hareketi bulunduğunu ve büyük olasılıkla sorunu çok acil bir birlik sorunu olarak koyar: Ya mevcutların birleşmesi, ya da mevcutların birinde buluşma.

Ne ki bizler durumun bu olmadığını aksine belkide tam tersinin doğru olduğunu pekala biliyoruz.

Ne sözü geçen partilerin ne de geriye kalan örgütlerin işçi sınıfı arasında elle tutulur, gözle görülür bir varlıkları yoktur. Özetle Kuzey Kurdistan'da işçi sınıfının kendi öz partisi yoktur.

MEVCUT PARTİ VE ÖRGÜTLERİN SINIF YAPISI

O halde yanıtlanması gereken soru şudur: Kendine işçi, öncü, sosyalist, komünist diyen hali hazırdaki partiler ve öteki sol siyasal hareketler Neyin nesidir? Bunlar hangi sınıf ya da tabakanın temsilcileridir?

Bunu öğrenmenin tek doğru yolu toplumdaki gerçek sınıf ilişkileri alanına bakmak, buradan yola çıkmaktır.

Bunun için bu partilerin oluştukları ortama, oluşum süreçlerine kısaca dönmek gerekir.

Başta adı geçen partiler olmak üzere bir bütün olarak kırt solunun 12 eylül öncesindeki durumunu anımsayalım. Örneğin, bu partilerin o zamanki güç merkezlerine bakalım. Bu noktada, özellikle Diyarbakır, Ağrı, Mardin, Bingöl, Urfa gibi çoğu Kurdistanın öteki parçalarına bitişik olan illerle karşılaşırız.

Sayılan merkezlerin bazısında bugünkü partilerin bir kaç belediye başkanlığı için yarışmıştı. Ve, örneğin 1977'de Diyarbakır, 1979'da ise Ağrı belediye başkanlığı seçimlerini TKSP'nin gösterdiği bağımsız

adaylar; 1977'de Batman belediye seçiminde PKK'nin gösterdiği bağımsız aday kazanmıştı. Hatta bazı sol partiler yer yer genel seçimler içinde yarışacak bir güce ulaştılar.

Kürt solundaki partilerin 1980 öncesinde, çok kısa bir sürede bu ölçüde güç toplayabildiği adı geçen merkezlerin özelliği nedir?

Bu illerin bir özelliği Kuzey Kurdistan'da geleneksel küçük burjuvazinin daha genel bir deyişle köylülük ve kent küçük burjuvazisinin nispeten ağır bastığı iller arasında olmalarıdır. Başka bir deyişle, bu iller, kapitalizmin, dolayısıyla işçi sınıfının görece daha az geliştiği illerdir.

Böylece, yani hareketin merkezlerine bakarak mevcut sol parti ve örgütlerin sınıf yapısı konusunda kabaca bir fikre ulaşmak ve şunu söylemek mümkündür: Kuzey Kurdistan'daki sol harekette, bu hareketin önder örgütlerine damgasını vuran sınıf, en başta kent küçük burjuvazisidir.(2)

Bu aynı sonuca durumu tersinden görerekte varmak mümkündür. Bu, yukardaki tabloyu daha açık şekilde kavramamızı sağlar.

Şöyleki; işçi sınıfı partisi sosyalist partisi olduğu iddiası taşıyan bir partiyi en önce büyük sanayinin ve modern sanayi işçilerinin yoğunlaştığı belli başlı merkezlerde aramak gerekir. Çünkü bu nitelikte bir parti ancak modern sanayi proletaryası temeli üzerinde, fabrikalar temeli üzerinde yükselebilir.

Kuzey Kurdistan'da en büyük işçi sınıfı merkezlerinin başında Elazığ, Gaziantep, Malatya, Sivas ve Maraş gibi çoğu Türkiye'ye sınır olan kesimler geliyor. (3)

Bu işçi merkezlerine baktığımızda ne görüyoruz?

Kabaca şunu: az önce saydığımız yerlerde, örneğin K. Kurdistan'ın 'başkent'i adledilen Diyarbakır'da ve

Ağrı'da belediye başkanlığını bile ele geçirmiş Kürt solunun en büyük niceliklerinin hemen hemen sıfıra eşit olduğunu.

Yani kendimizi en büyük işçi merkezleriyle sınırlayarak söylersek, işçi sınıfının olduğu yerde ne adı geçen işçi, öncü, sosyalist ve komünist partiler ve nede ötekiler vardır. Bu dün için olduğu kadar bugün içinde geçerlidir.

Bu parti örgütlerin, bu merkezlerin bir kaçında zayıf bir güçleri elbette vardır. Fakat bu güç fabrikaların dışında bir yerde, ya okullarda, ya çeşitli bürokratik kuruluşlarda ya da genel olarak mahalle halkı arasındadır.

Söz konusu partilerin sesi en güçlü oldukları Diyarbakır ve çevresinde de binlerce işçinin yurdu olan Ergani bakırından, Gulaman kronundan, Batman ve Raman'dan değil; Diyarbakır belediyesinin zirvesinden, TÖB-DER'in tepesinden, Hilvan belediye hopperlöründen çıktı.

Bunun anlamı açıktır: Bu ses, işçi sınıfının değil, küçük burjuvazisini sesiydi.

Ve bu ses, o sıralar bir hayli gür ve kabadayı bir tonda çıktıysa bunun önemli bir nedeni solundaki komşusu işçi sınıfı henüz sokağa çıkmadığı; fabrikalar, petrol kuyuları, üretim çiftlikleri, bakır, kron, demir ve kömür ocakları henüz uyku sersemi olduğu içindi.

Yarın, işçiler silkinip sokağı zaptettiğinde, bağımsız bir işçi sınıfı hareketi boy verdiğinde neler olacağını kestirmek pek güç değil.

Kürt solundaki parti ve örgütlerin daha ortaya çıkar çıkmaz eylemlerini yoğunlaştırdıkları, yoğun bir hareke giriştikleri başlıca alanlar üniversiteler, liseler, çeşitli öğrenci dernekleri, TÖB-DER, mühendis odaları vs. gibi alanlar oldu.(4) Siyasal çalışma adı geçen yerlerde, yani küçük burjuvazinin muhtelif tabanları

arasında odaklaştı. Öncelikli olarak bu sınıf içinde eylemde bulunuldu, orada örgütlenildi. Çeşitli sol yayınlarda (dergi, gazete, broşür, bildiri vs.) ağırlıklı öğrenci gençliğin, öğretmenlerin, memurların talepleri formüle edildi; bu kesimlerin muhalefeti dile getirildi, onların mücadelesi örgütlendi. Bu arada işçiler arasında ve sendikalar içinde de kuşkusuz ki bir faaliyet vardı. Fakat bu faaliyet hiç bir zaman öne çıkmadı; denebilir ki rastlansal bir faaliyet olarak kaldı. Yahut en iyimser deyişle işçiler arasındaki çalışma ile öteki ara katmanlar arasındaki çalışmaya aynı gözle bakıldı; bunlara eşit değer biçildi.

Kısaca, istisnasız bütün guruplar en baştan beri, özellikle küçük burjuvazinin çeşitli bölümleri arasında taban aradılar; ve olduğu kadarıyla hem toplumsal güçlerini, hem militan kadrolarını, hem de öteki güç ve olanaklarını bu alandan topladılar. Bunun sonucu, oluşum sürecindeki bu gurupların ideolojik, politik ve örgütsel olarak küçük burjuvaziye bağlanması, bu sınıfın şu ya da bu kanadının şu ya da bu kadar tutarlı sözcüleri, temsilcileri olarak yerlerini almaları oldu.

siyasal teori ile siyasal/örgütsel pratik arasındaki ilişkide pratiğin önde geldiğini ezber biliyoruz. Bunu sık sık tekrarlayıp duruyoruz. İşte bu, yukarıda özet bir biçimde verdiğimiz bir siyasal pratikten farklı bir sonuç çıkmasının neden imkansız olduğunu açıklar.

Besbelliği, burada bahis konusu olan, işçi sınıfı arasında sağlam mevziler edinmiş proleter örgütlerin öteki toplumsal kesimlere dönük çalışması değildir. İşçiler arasında yok denecek haldeki parti ve örgütlerin faaliyetidir. Dolayısıyla bu faaliyetin içeriği kuşkuyla yer bırakmayacak denli küçük burjuva karakterdedir.

Sonuç olarak Kuzey Kurdistan'da ve genel olarak Türkiye'de işçi sınıfı adına yola çıktığı iddiası taşıyan parti ve örgütlerin akıbeti, orta sınıfın parti ve örgütleri haline gelmekle noktalandı. İşçi sınıfı adına

işçi sınıfının olmayan hareketler yaratıldı. Bu nitelikte örgüt ve hareketlerin yani işçi sınıfına ait olmayan hareketlerin, kendilerin 'sosyalist' ya da 'komünist' olarak nitelermeleri ise en hafif tabirle işçi sınıfını aldatmaktır. İşçi sınıfının olmayan bir hareket Marksist-Leninist olamaz.(5) İşçi sınıfının kurtuluşu, bizzat kendi sınıf savaşımı ile gerçekleşebilir; başka deyişle, sadece kendi eseri olabilir. Bunun dışında kurtuluş yok.

Engels İtalyan Sosyalist Parti'si önderlerine şöyle yazıyordu: **"Bellidir ki, bir hareket, eksiksiz söylemek gerekirse, temsil ettiğimiz sınıfın olmayan bir hareket hazırlamak, bizim işimiz değildir."**(F.Engels 21 ocak 1884, Gelecek İtalyan Devrimi Ve Sosyalist Parti)

Bir başka vesileyle söylenmiş olan bu sözler konumuz bakımından da bir o kadar doğrudur, ve gerçek komünistlerin görevlerini açıklıkla ortaya koyar.

EGEMEN ÖRGÜT ANLAYIŞI

Az evvel Marksist-Leninist bir işçi partisinin ancak sanayi proletaryasına dayanarak inşa edilebileceğini, fabrikalar temeli üzerinde yükselilebileceğini belirttik. Kağıt üzerindeki belirlemelere itibar edilirse bu zorunluluğu bir çok sol örgüt kabul etmektedir. Örneğin, Türk solundaki bir çok parti ve örgütün tüzüğünde temel örgüt biriminin fabrika örgütü/komitesi olacağı yazılıdır. K.Kurdistanlı partilerin tüzükleri henüz yayınlanmadı. Büyük olasılıkla bu partilerin tüzükleride benzer şeyler söylüyordur. İşçi sınıfı partisi olduğunu taşıyan, üstelik kendini 'sosyalist' sanan partiler bunu unutmaz. Ne varki önemli olan tüzüklerde ne yazıldığı değil, pratikte ne yapılmakta olduğudur. Böyle olunca, durumun özellikle K. Kurdistanlı partiler bakımından bir formaliteden ibaret kaldığını görmekteyiz.

Pratikte karşılaştığımız şey fabrika temeli üzerinde

yükselen bir örgüt yapısı değil, coğrafi birimi esas alan bir yapılanmadır. Buna göre üretim biriminden (ve mücadele birimi) yola çıkılarak yürünmez; bunun tersine bir rota izlenir; yani yerleşim biriminden (seçim birimi de denebilir) çıkılarak gidilir. Başka türlü söylersek, burada sınıf esasına dayalı bir örgütlenme ile değil, çeşitli sınıflardan birleşen bir yığını, yani 'halk' kitlesini (işçiler, köylüler, kent küçük burjuvazisi) esas alan bir örgütlenme ile karşılaşırız.

Bu örgütlenme modeli söz konusu akımların sınıf karakterine, genel olarak halkçı bir örgüt ve akım olma özelliklerine uygun düşüyor ve buraya kadar söylenenleri tamamlıyor.

Belirtmeye gerek yokki sözünü ettiğimiz örgüt anlayışı (parti) aynı zamanda ve kaçınılmaz olarak belli bir 'sosyalizm' anlayışıdır; belli bir siyasal iktidar ve toplumsal rejim arayışına uygun düşen bir anlayıştır.

DEMOKRATİZM YA DA POPÜLİZM

Besbelliği bizdeki örgütlerin ve onların kuruluşuna ön ayak olan aydın çevreleri sosyalizmi, işçi sınıfı sosyalizmi olmayıp özünde bir küçük burjuvazi sosyalizmidir. Bu noktada, anılan örgütler arasında ki fark olsa olsa bir tek ve aynı sınıfın içerisinde, ağırlıklı bu sınıfın bu farklı kesimlerine dayanıyor olmaktan ve işçi sınıfı sosyalizminden daha az ya da daha çok etkilenmiş olmaktan ileri gelen bir farktır. Bu bağlamda bir fark, bu akımları, ancak aynı sosyalizm anlayışının farklı tonları yapabilir; bundan öte bir şey değil.

Yaşadığımız ve yaşamakta olduğumuz siyasal pratik söz konusu sosyalizm anlayışını kendi sınıf kimliğini en somut bir biçimde ortaya koyduğu bir

süreçtir. Bu anlayışın K. Kürdistan'da bu ölçüde güçlenebilmiş olmasının esas nedeni ise, işçi sınıfının nicel ve nitel yönden nisbi zayıflığına karşın; küçük burjuvazinin üretim alanında, toplam nüfus içinde, ve siyaset dünyamızda kesin ağırlık taşımasıdır.

İşçi sınıfı sosyalizmi, K. Kürdistan'da, entellektüel alanda sözü edilen, çokca tartışılan ve fakat toplumsal ve siyasal yaşamımızda fiili bir siyasal harekete dönüşemeyen bir tutku olarak kaldı. Bunun bir nedeni Kürdistan'da işçi sınıfının genç ve sayıca zayıf olması, kendiliğinden işçi hareketinin cılızlığı ise; öteki önemli nedenide sosyalizmin egemen yorumudur. Sosyalizmin egemen yorumu yani 'resmi sosyalizm' denen anlayış, Türkiye ve K. Kürdistan'da da bilimsel sosyalizmin pratik siyasal değerini sulandıran, onun son derece daraltan ve kötürümleştiren bir rol oynadı. Bu nedenle K. Kürdistan'da ve Türkiye'de işçi sınıfı ideolojisi bu anlayışla bağların koparılması ölçüsünde daha erken ete kemiğe bürünecek, bağımsız bir siyasal hareket olarak yerini çok daha erken alacaktır.

Kürt solundaki belli-başlı parti ve örgütlerin sosyalizmi 'resmi sosyalizmin' bizim koşullarımıza az çok tutarlı bir adaptasyonudur. Bu nedenle onun nasıl bir şey olduğu bir sır olmayıp yaşanan pratiğin ardındaki yönlendirici motif olarak sahnededir. Bu anlayış, kimi durumda bilimsel sosyalizmin işçi sınıfı hareketi ile birleşmesinin önünde ciddi bir engel olarak, kimi zamanda işçi hareketini felce uğratan reformist bir anlayış olarak rol oynuyor.

'Resmi sosyalizm', Türkiye ve kuzey Kürdistanlı hareketlerin şahsında belirgin bir halkçı yorumla birleşti. Bugün sola egemen olan anlayışı halkçılık olarak niteleyebiliriz. Türkiye genelinde hakim olan bu anlayışın, K. Kürdistan'da da çok daha kesin hatlar kazanıyor. Bu anlaşılabilir bir şeydir. Öte yandan halkçılığın hem Türkiye hem de Kürdistan'da ki öte yüzüde milliyetçiliktir.

Kürdistan solundaki pariti ve örgütlerin edebiyatı pratikleriyle hayli uyumlu olarak, halkçı (populist) anlayışın örnekleriyle doludur. Bu yazının anahtar terimleri "ülke", "ulus", "halk" gibi terimlerdir.

Buna göre bir yandan baskı ve sömürü altındaki geniş yığınlar (yani 'halk'), öte yanda ise zorbalardır; tarih, aşağı-yukarı bu sonuncuların, yani zorbalardan, (egemenlerin) saf dışı edilmesine kadardır.

Popülist akımların dilinde 'sınıf' ın yerini 'halk, sınıf' çıkarlarının yerini ise halkın ulusal çıkarları, gecici ve kısmi ortak çıkarları alıyor. Böylece işçi sınıfının kendine özgü bir sınıf olduğu, özel çıkarlara sahip bulunduğu bir sis perdesi altında tutulmaya çalışılır; işçi sınıfının kendi özel geleceği karartılır.

Daha önce işaret edildiği gibi bizdeki hemen bütün popülist akımlar işçi sınıfı adına konuşur; işçi sınıfının öncüsü gibi davranır böylece bu akımlar, işçi sınıfının çıkarları yerine kendi örgütlerinin çıkarlarını; dolayısıyla gerçek çıkarlarını savundukları sınıf ve katmanların çıkarlarını ikame ederler. Yani popülizm, ikameci bir anlayış olarak orta yeredir. İkamecilik, Türkiye ve Kürdistan'da, muhalif tondaki popülist akımların en genel, ortak ve belirleyici karakterisliğidir. Özcesi, popülizm (halkçılık) ikameciliği; işçi sınıfının özgün görüş açısını halkçı bir görüşe telif ve teşmil etmek demektir.

Sınıflar mücadelesinin belirli evrelerinde, işçi sınıfının çıkarları ile baskı ve sömürü altındaki öteki sınıfların çıkarları kısmen ve geçici bir süre için çakışır. Böylece, işçi sınıfı ile diğer halk sınıfları arasında, belirli anlara ve sorunlara özgü olan bir ortak eylem (işbirliği) gereği doğar. Bu bir zorunluluk olarak kendini dayatır. Bu durum, popülist akımların bir bölümünün elinde önemli bir silaha dönüşür. Onlar, bu ortak tabana (çıkartlar arasındaki benzeşme) basarak, bu tür güç-eylem birliklerini kalıcı kılmaya,

onun kapsamını olabildiğince genişletmeye çalışır. Her koşul altında bunu geçerli kılmaya çabalar. Böylelikle, bu akımlar, halk yığını kapsamına giren çeşitli sınıflar arasında, belli nedenlerle bu gün ikincil planda kalan uzlaşmaz karşıtlıkların önemini örtbas ederler. Bu karşıtlıkların gelecekte öne çıkabileceğini gözlerden saklamaya çalışırlar. Bu ve benzeri çabalar, işçi sınıfının bilincini bulandırır, onun nihayi hedefini karartır; bu nihayi çıkarların emrettiği bu günkü adımları atmaktan alıkoyar. Sonuç olarak bu nokta işçi sınıfı aleyhine işler.

12 Eylül'den önce olduğu gibi sonrada, ve halada aralıksız sürmekte olan 'cephe' çığırtkanlıkları, her koşul altında geçerli kılınmaya ve adeta zorla yaşatılmaya çalışılan bu tür ittifaklar en canlı örneklerdir. Sözüünü ettiğimiz ittifakların, burjuvazinin en öteki sömürücü kesimlerin çok büyük bir bölümünü içine alacak şekilde önerildiğini, sınır mefhumunun neredeyse hepten yok edildiğini de bilmekteyiz.

Popülist akımlar, genel olarak halktan yana bir iktidar, kaba bir demokrasi için savaşıyor. Bu demokrasinin işçi sınıfı için özel mülkiyete saldırı amacıyla elverişli bir silah olup olmayacağı onları ilgilendirmiyor. Bağımsızlık ve demokrasi savaşımında işçi sınıfının hegemonyası sorunu, sadece onların edebiyatında kalıyor ve bir yama gibi duruyor. Onların parti anlayışında buna uygun düşüyor.

Popülist akımların işçi sınıfı biliminin terimolojisini kullanmaları yani aynı dilden konuşmaları; yazım düzeyinde işçi sınıfının dünya görüşünü ve onun ilkelelerini savunuyor gözükmeleri, önemli güçlükler yaratıyor. Bu demegojik savunu önemli alanda yanılsamalara neden olmaktadır.

Şu var ki, bu gün için, Kuzey Kürdistan'daki popülist akımların en zayıf tarafı adına konuştuıkları sınıfın dışında durmaları veya hala hazırda önemli ölçüde dışında olmalarıdır. Bu Kuzey Kürdistan'da

popülizmin 'aşil topuğu' dur. Bunu değerlendirmek, popülizmin kendi ana tabiatı gereği özellikle karartmaya çalıştığı işçi sınıfının kurtuluşunun kendi eseri olacağı bilinci ile hareket ederek, popülizmi "aşil topuğu" ndan vurmak gerekir.

İşçi sınıfı küçük-burjuvazi veya öteki sınıflar tarafından kurtarılamaz. İşçilerin kurtuluşu bizzat kendilerinin eseri olacaktır ve gerçekte küçük burjuvazi de kurtaracak olanda gene işçi sınıfı olacaktır. Kendine özgü geleceği olmayan bir sınıfın, küçük burjuvazinin işçi sınıfına vereceği herhangi bir şey yoktur; işçi sınıfının bayrağı altında safa girip kendi kurtuluşunuda yakınlaştırmaktan başka.

**ELEŞTİRİMİZ NE KENDİ SONUÇLARINDAN
NE DE VAROLAN GÜÇLERLE DÜŞECEĞİ
GELİŞKİDEN KORKMAZ"**

K. MARX

TEKOŞİN'İN GEÇMİŞİ VE KURDISTAN SOLU İÇİNDE GEÇMİŞTEKİ YERİ

Tekoşin, 12 eylül öncesinde doğup bugünde varolan Kürdistan'lı guruplar içinde en son oluşan gurup oldu; yahut en son oluşanlardan birisi. Bu 1978 haziranını, 12 eylülde sadece 2 yıl kadar önceye rastlıyordu. Bu evrenin büyük bölümünün sıkıyönetim altında geçtiği hatırlardadır.

Öte yandan, Tekoşin'in oluşumuna ön ayak olan sınırlı sayıdaki kadro, en baştan beri kamuoyunun artık iyi bildiği malum çetenin, PKK çetelerinin en baş hedefi haline gelmişti. Arta kalan kadrolar bakımından bugünde durumun bu olduğu söylenebilir. Devrimci kamuoyu bugün bu gerçeği daha yakından bilmektedir.

Tekoşin'in durumu söz konusu olduğunda burada sayılan etkenlerin hesap dışı tutulmaması gerektiği inancındayız. Ancak hemen belirtelimki bizler, hiç değilse bugün, bu faktörlere hak ettiklerinden fazla bir değer biçmiyoruz. Bu ve benzeri etkenleri açıkla-

manın eksenine kesinlikle koymuyoruz. Bu gibi etkenler olsa olsa Tekoşin'in sayısal yönden sınırlılığını anlamakta yardımcı olabilir. Bu bakımdan bu etmenleri sadece hatırlanması gereken olgular olarak not düşüyor ve geçiyoruz.

Tekoşin, Türkiye ve K. Kürdistan soluna egemen olan anlayışlara, resmi sosyalizme ve Marksizmin öteki proleter olmayan yorumlarına karşı, belirli bir tavır aldı; onları, çeşitli tezlerini ele alarak eleştirdi. Yanısıra, anılan uluslararası akımların Kürdistan'daki uzantılarını, onların görüşlerini de kendi sınırlı yayın olanakları çerçevesinde, en çok tartışan gurup oldu. Bu konulara ilişkin polemikler Tekoşin edebiyatının önemli bir parçasını oluşturur. Bu edebiyatın daha büyük bölümü ise ülkenin siyasal tarihi ile toplumsal ve ekonomik yapısına ilişkin noktalara ayrılmıştır. Bu çalışmalar bir bölümü itibarıyla güncel koşulları anlamakta kısmen yetersiz kalıyor ve geliştirilmeleri gerekiyor. Bu noktada, tarafsız bir gözlemci, Tekoşin'in Türkiye ve Kürdistan koşulların kavramaya çalışan pek az sayıdaki guruplardan birisi olduğunu görmekte güçlük çekmez.

Ancak, şunu eklemek gerekir ki, gerek sözünü ettiğimiz eleştirel bölümler, gerekse de geri kalan kısımlarksaca bir bütün olarak Tekoşin edebiyatı Marksizmin egemen yorumlarının etkisinden sıyrılamaz. Bu, Tekoşin'in izlediği açık eleştirel tutuma rağmen böyledir.

Şayet tek tek ele alınacak olursa, Tekoşin yazını içerisinde, bugün de savunmakta olduğumuz pek çok doğru görüş mevcuttur. Burada bunların dökümünü yapmak gerekmez. Devrimci kamuoyu hem bu sayıda hem de bundan böyle yapılacak yayınlarımızda bu görüşlerin neler olduğunu pekala görebilecektir. Öte yandan, tek tek doğrular ve yanlışlar biçimindeki bir tasnifi son derece mekanik buluyoruz. Bizce asıl önemli olan bir bütün olarak Tekoşin'in yazın'ına egemen olan düşünce örgüsüdür. Sornu bu olunca,

geçmişî söz konusu olduğu kadarı ile Tekoşin'i de Türkiye ve K. Kurdistan soluna egemen olan anlayışın, yani küçük burjuva sosyalizmi ve popülizmin yörünge-sinde buluyoruz.

Küçük burjuvazi sosyalizmi ve popülizmin etkilerini kendi pratiğimizde belirgin bir biçimde gözleyebiliyoruz. Örneğin, en baştan beri, işçi sınıfının komünist parti-sini yaratmayı ana görev olarak benimsedik. Bu doğru bir saptama idi. Ne ki, buna uygun düşen bir siyasal ve örgütsel çalışmadan uzak kaldığımız da bir o kadar doğrudur. Oysa, yukarıdaki belirlemeye uygun olarak sınıfın fiili mücadelesi ile devrimci bağlar kurulsaydı, işçi sınıfının ileri unsurlarının siyasal birliği için çalışılıysaydı, bugün farklı bir yerde olunabilirdi.

Tekoşin'in 6. sayısında hareketin geçmişine eleştirel bir tutumla yaklaştık. Daha çok pratik yönü itibarıyla özgeçmişimizi sorgulamaya çalıştık. Ancak, cesur bir tutumla ve verinde yapılmış bir çok elestiri içinde, o gün yakaladığımız halkayı bugün yakalamakta yetersiz kaldık. Denebilirki, küçük-burjuva devrimciliğinin üzerimizdeki etkilerini en belirgin biçimde sözü edilen sayıda sergiledik.

Tekoşin'in 7. sayısı, kendi yazımızda entellektüel gelişmemizde bir dönüşümün başlangıç işaretlerini taşır. Bundan böyle önümüzdeki görevlerden biri küçük-burjuva sosyalizmi ve popülizmi ile teorik mücadeleyi sürdürmek, onların etkisinden kesin biçimde arınmak olacaktır. Bu kopmayı gerçekleştirebilen, en başta bunu kendi pratiği ile kanıtlaya bilen çevre ve unsurlarla birlikte yürümeye, ayrılık noktalarımızı tartışmaya hazır olacağız. İyi biliyoruz ki, ideolojik bir dönüşüm pratik alanda bir dönemece, fiili bir yol ayrımına denk düşmezse, onunla birleşmezse anlamlı olmayacaktır.

Dün, sınırlı sayıda insandık; bu gün, sayıca daha da sınırlı bir hareketiz. Bunu yüksek sesle itifraf

etmetke tereddüt geçirmiyoruz. Fakat, şuna inanıyoruz ki, bugün dünden daha güçlü daha kararlıyız. Kendimizi dünkü ayak bağlarından, küçük-burjuva sosyalizminden önemli ölçüde kurtulmuş saymaktayız. Görev, bu hesaplşmayı sonuna kadar yürütmek olacaktır.

Bir diğer temel görevimiz ise, komünizmin işçi sınıfı hareketi ile birleşmesini sağlamak, sınıf bilinçli öncü işçileri kazanmaktır. Güncel pratik faaliyetimizin hedefi bu olacaktır.

Son bir şey daha söylemek istiyoruz. Bu özeleştiri, çeşitli popülist çevrelerce istismar konusu edilebilir; bizlere karşı silah haline getirilmek istenebilir! Kendini eleştirmeye hiç cesareti olmamış çevrelerden bunu beklemek gerekir. Bunun bilincindeyiz. Ne ki, bu tür kaygılar, bizi, geçmişimizi aşmak yönündeki çabadan ne alıkoydu nede alıkoyacaktır. Bizler için asıl sorun, geleceği kazanmaktır. Böyle olunca, şu sözler bizim için esinlendirici olmuştur; **"eleştirimiz ne kendi sonuçlarından ne de var olan güçlerle düşeceği çelişkiden korkmaz."**

KUZEY KÜRDİSTAN'DA GÜNÜMÜZÜN ACİL SORUNU

Kuzey Kürdistan'da işçi sınıfının kendi partisi olmadığını bir çok kez vurguladık. Komünistlerin ana görevi böyle bir partinin inşasıdır. Bütün öteki görevler bu ana göreve bağlı olarak düşünülmelidir. Bu gün, hiç bir görev, komünist bir işçi partisinin yaratılmasından daha acil bir nitelik taşımıyor.

'Güç ve eylem birliği' yahut 'cephe' sorununu günün daha acil sorunu olarak görenler, kendilerini işçi partileri olarak lanse eden ikameci küçük-burjuva partileridir. Onlara inanılacak olursa, Türkiye ve Kuzey Kürdistan'daki devrimci toplumsal muhalefetin öncüsü işçi sınıfıdır. Üstelik bu yıllardır böyledir. Bunun yegane kanıtı ise yine bu partilerin kendileridir.

Ne var ki gerek Türkiye gerekse de Kuzey Kürdistan'

daki çıplak gerçekler bu tür iddaları tekzip ediyor. Söz konusu çevrelerin tutumu, proleteryaı küçük-burjuvazinin yedeğinde tutmaya hizmet ediyor.

Kendi partisi olmayan bir sınıf ne toplumsal muhalefete öncülük edebilir nede başaka sınıf ve tabakalarla bilinçli siyasal ittifaklar kurabilir. İşçi sınıfı kendi partisi olmaksızın buna yetenekli olamaz. O, ancak kendi bağımsız örgütüne kavuştuğu an, kurtuluş kavgasının öncülüğünü kazana bilir; ve ancak o zaman siyasal bir güçtür ve bu gücün başkaları tarafından hesaba katılması gerekir. Bunun tersi durumlarda işçi sınıfı yukarı sınıfların etkisi ve egemenliği altında olmaktan çikamaz.

İşçi sınıfı kendi öz partisine kavuşmaksızın, bir 'sınıf' gibi davranma yeteneği dahi gösteremez. Bu gerçeği, Marx/Engels'in kaleme aldığı 1.Enternasyonal Lahey Kongresi (1872) kararı şöyle ifade ediyordu: **"Proleterya, mülk sahibi sınıfların kolektif gücüne karşı mücadelesinde, ancak mülk sahibi sınıflar tarafından kurulmuş eski partiler karşısında ayrı bir siyasal parti haline gelirse bir sınıfı olarak davranabilir."**

Günümüzün temel görevini saptarken, proleter hareketin nihayi hedefini ön planda tutmak, atılması gereken adımı ona bağılı olarak belirlemek zorundayız. Proleteryanın siyasal iktidarı ele geçirmesi ve bu iktidar aracılığıyla kendiside dahil tüm sınıfları ortadan kaldırmaya yönelmesi, ön koşul olarak kendi siyasi partisine sahip olmasını gerekli kılar. Sınıfın kendi partisinden yoksun olduğu günümüz koşullarında temel görevlerimiz bu olmalıdır. Proleter hareketin uzak çıkarları gibi yakın çıkarları da bunu emrediyor.

Öte yandan, acil görevi, işçi sınıfının partisini inşaa görevi olarak doğru bir biçimde saptamak yetmiyor. Çok sayıda çevre ve unsur başlangıçtan beri bunu söylüyor; bu düzeyde anlaşıyor. Buna karşın, nicedir bir arpa boyu yol alınamıyor. Çünkü bu tespite

uygun bir teorik ve pratik faaliyet içine girilmiyor. Şu halde, komünist bir işçi partisinin inşasına nereden başlanacağı, bunun nasıl olacağı, daha büyük bir önem taşıyor.

Kuzey Kürdistan sol'undaki hayli yaygın inanca göre bunun yolu kendine 'Maksist-Leninist' diyen parti ve örgütlerin birleşmesidir. Bu, mevcut parti, örgüt ve çevrelerinin hemen hepsinin birliği anlamına geliyor. Çünkü 'Maksist-Leninist' olmadığını söyleyen yok. **Nitekim**, bu görüşü savunan çevreler çağrılarını hemen herkese götürüyor. Söz konusu çevreler müteadit çağrılarına olumsuz yanıt veren herkesi açık yahut örtülü şekilde anti-birlikçi olmakla eleştirmekten de geri kalmıyor. Bunun muhataplarından birinin de 'Tekoşin' olduğunu belirtmek gerekir.

Şu var ki, böyle bir birlikten komünist bir işçi partisi doğmaz. Olsa olsa bir 'Halk' partisi çıkabilir. Dolayısıyla bu komünist bir birlik perspektifi değil, halkçı nitelikte bir birlik ve parti perspektifidir.

Kuzey Kurdistan solundaki bölünme küçük-burjuvazinin politik hareketi içinde bir bölünmedir. Bunu, esasta, işçi sınıfının politik hareketi içinde ki bir bölünme olarak tespit etmek yanlıştır. Revanştaki birlik anlayışlarının kaynaklarından birisi bu yanlıştır.

Mevcut örgütlerin hiçbiri özel olarak işçi sınıfına dayanmıyor; siyasal bir işçi örgütü karakteri taşıyor. Bu sebeble, hali hazırdaki bölünme, esas yönü itibarıyla, işçi sınıfı sosyalistleri ve işçi sınıfının ileri üyeleri arasındaki bir parçalanmayı yansıtmıyor.

Bütün parti ve örgütlerin ortak sınıf tabanı aynıdır. Bu, kent küçük-burjuvazisi ve köylülüktür. Mevcut örgütlerin kimisi ağırlıkla aydınlara, kimi köylülüğe, kimi de öğrenci gençliğe, şehir ve kasabaların genelleksel küçük-burjuva katmanlarına yahut da küçük-burjuvazi ile proleterya arasındaki sınıfsız yığına rastlanıyor. Hem toplumsal tabanları hem kadroları açısından

durum budur. Bu örgütlerin içinde ve tabanında aynı zamanda işçilerinde bulunması hiçbir şeyi değiştirmez.

Marksist-Leninist örgüt, hem işçilerin, hem esnafın, hem de köylülerin veya aydınların vd. Ortak örgülenmesi değildir. Böylesi, emekçi bir örgütdür.

Marksist-Leninist örgütün içinde aydın, köylü, sancı vd. Kesimlerden gelen tek tek insanlar olabilir ve oluyor da. Böylesi, kendi özel sınıf çıkarlarını ve burjuva ve küçük-burjuva dünya görüşlerini bir kenara bırakıp, işçi sınıfının davasını kendi davası olarak kabul edenler ve kendilerini bu büyük amaca adanlardır.

Bu sınırın ötesinde, komünist örgütün içinde genel olarak aydınlar, sanatçılar, öğrenciler, öğretmenler, avukatlar, köylüler vd. Olamaz. Komünist örgütün içinde farklı çıkarların, farklı çıkar guruplarının yeri ve işi yoktur. Kuşkusuz bir küçük-burjuvalar ülkesinde onların da bir yeri vardır. Hem de gördüğünüz üzere önemlice bir yerleri vardır. Ne ki onların yeri komünist örgütün dışındadır. Çünkü, komünist örgüt, bir tek ve aynı çıkarı yani proleteryanın ortak çıkarlarını temsil eder; ve ancak proleter bir örgüt olabilir.

Sözünü ettiğimiz birlik ve parti anlayışını savunanların komünist örgütün bu sınıf kimliği konusunda net olduklarını sanmıyoruz.

Sonuç olarak, az evel işaret edildiği gibi, mevcut örgülerin birleşmesi yolu ile ancak daha güçlü bir küçük-burjuva partiye bir 'halk' partisine varılabilir. Bunun anlamı dün'ün ve bugün'ün genişletilmiş yeniden üretimi olacaktır. Ayrıca böyle bir sonuç, sadece, küçük burjuvazinin ulusal-demokratik hareket içindeki önderlik konumunu pekiştirmeye hizmet edecek, ikameci anlayışı güçlendirecektir.

O halde, ne yapmalı, Komünist bir işçi partisini

inşaa etmeye nereden başlamalı?

Besbelli ki, hem işçi sınıfını hemde öteki ezilen sınıfları aynı zamanda ve birlikte örgütlemeye koyularak bir işçi partisine varılamaz. Bu, işçi sınıfının, onun kendiliğinden hareketinin dışında durarak da başarılamaz. Bugüne kadar yapılmakta olan tamda bu idi; ve gelinen nokta biliniyor.

Görev, zaten çok sınırlı olan gücümüzü, kadro ve olanaklarımızı, bütünüyle işçi sınıfı içinde faaliyete adamak, sınıfın öncüsünü kazanmaktır. Bu faaliyete Kuzey Kürdistan'daki görece en büyük işçi merkezlerinden, bu merkezlerdeki en önemli üretim ve mücadele birimlerinden başlamak gerekiyor. Bunu, artan gücümüzle orantılı olarak, faaliyetin, hem daha küçük fabrika ve işyerlerini kapsayarak derinleşmesi ve hem de Kuzey Kürdistan çapında yaygınlık kazanması izleyecektir. Elbette ki bu birden bire değil, zaman içinde başarılabilecek bir iştir. Önemli olan fiili çıkış noktasını doğru kavramak ve ilk adımları atmaktır.

Bizim yukarıdaki soruya yanıtımız çok özet biçimiyle budur. Mevcut koşullar altında, komünist bir işçi partisine götürecek başka bir alternatif yol göremiyoruz.

Komünist nitelikte bir parti, komünizm ile işçi sınıfı hareketinin birliğini sağlayarak yaratılabilir. Bu birliği sağlamak ise işçi sınıfı içerisinde pratik siyasal çalışma yürüterek olur.

İşçi sınıfı içerisinde önemli mevziler edinir, bu mevzileri tahkim edersek, toplumun öteki kesimlerine dönük propaganda ve ajitasyon faaliyeti için elverişli konumda olacağız. Kaldı ki, komünistlerin işçi sınıfı içerisindeki propaganda, ajitasyon ve örgütlenme faaliyeti ve giderek güçlenecek konumları, öteki ezilen sınıflar katında, bir bütün olarak toplumda, paralel bir etki yaratmaktan ve paralel yankılar doğurmaktan tamamen uzak kalmıyacaktır. Çünkü,

birincisi, işçi sınıfı yalıtık bir kitle değildir: ikincisi, işçi sınıfı içindeki pratik siyasal faaliyetimizin kapsamı ve içeriğinden ötürü öyle olacaktır.

Tekrar not edelim ki, komünistlerin toplumun öteki katları arasındaki siyasal faaliyetinin hedefi, onları işçi sınıfı ile birlikte aynı yapı içinde örgütlemek olmayacaktır.

Örgüt sorunu gündeme girdiğinde, bazı parti ve çevrelerin öteden beri ileri sürdüğü bir tez vardır. Kürdistan bütünü için tek bir proletarya partisi tezidir bu. Bu görüşteki çevrelerin, bunu, kendileriyle ötekiler arasında esaslı bir ayrılık konusu haline getirdiklerini biliyoruz. Onlara bakılırsa bu bir ilke sorunudur.

Bu yaklaşım ister istemez Komünist Manifesto'nun sözlerini hatırlatıyor. Orada şöyle denir: "**Komünistler... proletar hareketi biçimlendirmek ve kalıba sokmak üzere kendilerine ait sekter ilkeler ileri sürmezler**" : "**Komünistlerin vardıkları teorik sonuçlar, hiç bir biçimde, şu ya da bu sözde Dünya reformcusu tarafından icat olunmuş ya da keşfedilmiş düşüncelere ya da ilkelere dayandırılmamıştır... Bunlar, yalnızca, varolan bir sınıf savaşından, gözlerimizin önünde cereyan eden tarihsel bir hareketten doğan ilişkilerin genel ifadeleridir.**"

Marks-Engels'in bu sözleri 1847/48'lerin ütopyacılarına atfen söylenir. Çünkü onların görüş ve ilkelere nesnel sınıf savaşımının bizzat kendisinden çıkmıyordu. Ütopyacılar, soyut kurgular inşa ediyor ve bu kurgularını dışarda durarak işçi hareketine dayatmaya çalışıyorlardı.

Mevcut koşullar altında, Kürdistan bütünü için tek bir proletarya partisi görüşünü savunan ve bunu bir ilke meselesi haline getiren çevrelerin durumu da tıpatıp 1847'lerin ütopyacılarını andırıyor. Bizim

kurgucularımız da işçi hareketi dışında durarak bu harekete kendi subjektif planlarını dikte etmeye çabalıyor. Bu konuda ne kadar başarılı olduğu ise bir sır değil... Madem ki yıllardır burnumuzun dibindeki bir fabrikayı dahi örgütleyemedik, ormana bakmaktan ağacı göremedik, o zaman dört parçanın işçilerini birden örgütleme iddeamız bütün ciddiyetini yitirir. Bize gerekli olan, pratik değeri bulunan, sınıf mücadelesine katkısı olacak görüş ve ilkelerdir. Böyle görüşlerde sınıf mücadelesi pratiğine katılarak, somut durumu görerek oluşturula bilinir.

Bu konunun, yani mevcut koşullarda dört parçada tek örgüt tezinin köylü devrimciliği ile ikamecilik ile olası ilişkileri üzerinde durmayı gereksiz buluyoruz. Sadece, eğer ana sorun proleteryanın kurtuluşu sorunu ise, Ortadoğunun en büyük proleteryanlarından birine sahip Türkiye proleteryası ile eylem birliğinin de çok büyük önem taşıdığına işaretle yetiniyoruz.

Öte yandan, Kuzey Kürdistan, Kürdistan'ın sadece nüfus ve alan bakımından en büyük parçası olmakla kalmıyor, Kürdistan'ın en fazla proleteryaya sahip parçası özelliği de taşıyor. Küçük-burjuvazinin Kürdistan'ın bütün parçalarında kurduğu önderlik tekeline kırmaya ve ulusun kurtuluşunun öncüsü olmaya Kuzey Kürdistan'dan başlayabiliriz. Bu konuda öteki parçalara kıyasla daha avanatajlı koşullara sahibiz. Bunun başarırsak ulusal ve toplumsal kurtuluş yönünde önemli mesafe katetmiş olacağız.

* "Kuzey Kürdistan solu" ifadesi, bu yazıdan Kürt solu ile sınırlı olarak dar anlamda kullanıldı.

(1) Bu partilerden TKSP 1984 sonunda, KÖİP ise 1985 içinde 10. kuruluş yıldönümlerini kutladılar.

(2) Bu sonuç öteki parçalar için de doğrudur. Bu noktada en önemli fark kent küçük-burjuvazisinin öteki parçalarda köylülüğü de yedeğine alabilmiş olmasıdır. Irak ve İran Kürdistan'ında ulusal hareketin ana savaş gücünü köylülük oluşturuyor. Bu parçalarda köylü hareketin peşmergesidir.

(3) Kürdistan'ın öteki parçalarında da kapitalizmin ve işçi sınıfının daha fazla geliştiği kesimler gene benzer kesimlerdir; yani, Kürdistan'ı pay eden ülkelere hemen sınır olan ülkelerdir. Bu bir dereceye kadar doğal bir durumdur. Ayrıca bu kesimlerin nüfusun hem milli hem de dini bileşimi yönünden daha heterojen ve kozmopolit bir özellik taşıdığını unutmamak gerekir. Örneğin, Elazığ, Antep, Sivas, Maraş gibi iller Kürd nüfusun toplam nüfus içindeki nispetinin aşağı ya düştüğü, asimlasyonun etkilerinin görece fazla olduğu illerdir. Bu yörelerde önemli bir Türk nüfusunun yanı sıra çok çeşitli milli ve dini guruplardan birleşen karmaşık bir nüfus yapısı vardır. Nüfusun bu özgün yapısı Türk milliyetçiliğinden etkilenen sol gurupların, özellikle de gerici ve faşist akımların güçlenebilmesi için elverişli bir taban oluşturdu. Ancak bu durum ne milli ne de dini ayırım gözeten sosyalist bir örgüt içinde bir anlamda elverişli bir tabandır. Kürt solunda ki parti ve örgütlerin bu alanlardaki cılızlığı esas olarak nüfusun heterojen yapısıyla açıklanamaz. Bunun önemli bir nedeni olarak Kürt milliyetçiliğinin hatta bölgeciliğinin etkilerini tespit etmek zor değil.

(4) Aynı şey genel olarak Türkiye sol örgütlerinde görülen durumdur.

(5) Açıktır ki bu sözler her işçi hareketi ya da örgütünün otomatikman 'Marksist-Leninist' olacağı anlamına gelmez.

ÖRGÜT SORUNU

KOMÜNİST ÖRGÜTÜN (HAREKETİN) SINIF KAREKTERİ VE İLKELERİ

Engels, manifesto'nun 1888 tarihli ingilizce basımı için yazdığı önsözde, kendisi ve Marx'ın, kendi öğretilerine ve bu öğretinin programatik bir özeti olan manifesto'ya niçin 'sosyalist' değil de 'komünist' dediklerini açıklar. Bunu 1847'de kendisine komünist diyen hareketlerin aynı zamanda birer işçi sınıfı hareketi olmalarına bağlar. Çünkü, der Engels, "**İşçi sınıfının kurtuluşu, işçi sınıfının kendi eseri olmalıdır**"; ve, 'biz ta özamandan' bu anlayışta idik diye ekler.

'İşçi sınıfının kurtuluşu, işçi sınıfının kendi eseri olmalıdır' ibaresi, ilk kez 1864'de, Karl Marx'ın kaleme aldığı 1. Enternasyonal'ın tüzüğü 'Giriş'inde yer aldı; ve 1. Enternasyonal'ın temel ilkelerinden birisi olarak ilan edildi. Fakat onda ifadesini bulan anlayış, manifesto'ya egemen anlayışın kopmaz bir parçasıdır ve Engels'in de işaret ettiği gibi daha 1847'den beri savunmaktadır.

İşçi sınıfının kurtuluşu, özel mülkiyetin ve işçi sınıfında dahil bütün sınıfların ortadan kaldırılmasına denk düşer. Bu, bütün sınıf çelişkilerinin, sınıflar arası mücadelelerin, her türlü sömürü ve baskı ilişkilerinin son bulması, toplumu bir bütün halinde kurtuluşu demektir. Yani, işçi sınıfı, kendi kurtuluşu aynı zamanda insanlığın kurtuluşu olan, bağrında insanlığın yeniden doğuşunu taşıyan bir sınıftır. Söz konusu çakışma olayı, tarihte sadece işçi sınıfı ve onun mücadelesine özgüdür; ve bu mücadeleyi daha önceki ve günümüzde ki tüm diğer sınıf savaşlarından ayırt eder. Besbelli ki işçilerin mücadelesi kendileri için sınıf ayrıcalıkları gözeten türden bencil bir mücadele değildir. Bu bütün ezilenlerin nihayi kurtuluşunu hedefler. İşçi sınıfı, toplumu kurtarmaksızın kendini, kendini kurtarmaksızın toplumu kurtaramaz.

İşçi sınıfının mücadelesinin bu özel karakteri, işçi sınıfını modern burjuva toplumu içindeki özel yerinden, kendini özgü iktisadi ve toplumsal konumundan ötürüdür. Burjuva toplumu içinde, proletarya, üretim araçları üzerinde hiç özel mülkiyeti olmayan, yaşamak için iş gücünü satmak dışında seçeneği bulunmayan tek sınıftır; Ücretli kölelerden oluşan bir sınıftır. Açıktır ki, öyle bir sınıfın hedefi, az çok mülk sahibi olan öteki emekçi sınıflar gibi, kendi sınıfsal varlık biçimini korumak ve pakıştırmek olamaz. Kendi varlığını korumak yahut pekiştirmek yönündeki bir çaba, proletarya bakımından, kendi köleliğini sürekli kılmak için çabalamak anlamına gelir. Böyle bir şeyi toplumun proletaryası olarak kalmaya gönüllü olarak katılmak demeye varır. Oysa proletaryanın ne korunacak bir mülkü, ne de serveti vardır. Bu yüzdendir ki 'proletaryanın vatanı yoktur' denir.

İşçi sınıfının çıkarları, kendi köleliğinin nedeni olan kapitalist özel mülkiyete, bağlı ve kaçınılmaz olarak bütün öteki özel mülkiyet biçimlerine son

vermekte, kendi proletaryaca varlığını yok etmekte yatar. Böylece kendisiyle birlikte öteki sınıfları da yok eder. Bu nedenle proletaryanın kurtuluş koşullarını tanımlayan öğretisi, yani 'komünizm', kısaca 'özel mülkiyetin kaldırılması' biçiminde tarif edilir. Bu amaç için sonuna kadar kararlı olarak savaşacak tek sınıfın, dolayısıyla tek gerçek devrimci sınıfın proletaryaya olacağı açıktır. Proletarya komünizm'de çıkarı olan tek sınıftır. Sermaye ve toprak beyleri bu savaşımı zorla bastırmaya çalışır. Köylüler ve kent küçük burjuvaları ise proletarya ve burjuvazi arasındaki konumlarına uygun olarak kararsız ve yalpalayan bir tutum takınırlar.

Proletarya, eski zamanların kalıntısı olan köylülük ve küçük burjuvazi gibi, burjuva toplumunun gelişmesi sonucu giderek yok olan bir sınıf değildir. Aksine, o, bizzat burjuva toplumunun ürünü olan modern bir sınıftır. Bu toplumun gelişmesi sonucu proletarya sürekli olarak çoğalır. Özellikle toplumun yaşam kaynağı olan üretim alanındaki bu çoğalma, gelişigüzel bir biçimde değil, yoğunlaşarak ve toplulaşarak olur. Bu sınıfsal özellikler, proletarya'yı toplumsal devrim için bir çok yönden en yetenekli sınıf yapar.

Her ne kadar, komünist devrim bütün insanlığın gerçek kurutuluşu ile çakışırsa da insanlık düşman sınıflara bölünmüştür ve işçi sınıfı dışındaki insanlık açıktırki kurutuluşunu komünizmde görmez. Üstelik, doğal olarak en başta egemen azınlık olmak üzere, onu önlemek üzere direnir. Bu nedenle, komünizm uğruna savaş, bir tek sınıfın, işçi sınıfının özel tarihsel misyonu olarak kalır. Bu şu demektir ki, kurtuluş için bir tek yol mevcuttur: işçi sınıfının sınıf savaşımı.

Marksizm (bilimsel komünizm), bu sınıf savaşımının teori ve taktiğidir; Ona işçi sınıfının ideolojisi denmeside bundan dolayıdır.(1)

Sınıfların varlığı gibi, bu sınıflar arasındaki savaşım da nesnel bir olgudur; sınıflar var oldukça ondan kaçınılmaz.

Marks ve Engels, sınıflar arasındaki savaşımın insanlık tarihinde başlıca itici güç rolünü oynadığını, aynı şekilde, proletarya ile burjuvazi arasındaki savaşımın da modern tarihin ve modern toplumsal devrimin başlıca kaldırıcı olduğunu saptadılar. Proletaryanın burjuvaziye karşı savaşımını, önceki sınıf savaşları gibi, tarihsel bakımdan zorunlu bir çatışma olarak tespit ettiler.

Bu sebeptendir ki, Marksist öğretinin bütün teorik çatısı bu kaçınılmazlık ve zorunluluk temeline yani sınıf savaşı tabanı üzerine oturur. Marks-Engels, Genelge Mektup'ta, Alman Sosyal Demokrat Parti önderliğine şöyle yazdılar: "**Sınıf savaşımının hoş olmayan 'kaba' görünüşü olarak kenara itildiği yerde sosyalizmin tabanı olarak 'gerçek insan sevgisinden' ve 'adalet' e ilişkin boş sözlerden başka birşey kalmaz**"

Marksist-Leninist öğretinin hiç bir boyutu yoktur ki sınıf savaşımı ilkesi eksene oturtulmadan kavranılsın.

Keza, işçi sınıfı örgütü/partisi sorunu da ancak ve ancak işçi sınıfının burjuvaziye karşı sınıf savaşımı temeli ilkesinden yola çıkılarak açıklanabilir. Başka bir deyişle işçi sınıfının kurtuluşunun gene işçi sınıfının kendi işi olacağı halkasından yakalanırsa anlaşılabilir.

İşçi sınıfının kurtuluşunun bizzat kendi eseri olmak gerektiği (proletaryanın sınıf savaşımı sonucu mümkün olabileceği) anlaşıldığı takdirde komünist örgütün/paritinin de ancak proleter bir örgüt olabileceği kendiliğinden anlaşılır. Proleter devrim, Engels'in ifadesiyle "**proletaryanın yapacağı toplumsal devrim**" dir.(2) Mademki devrimin politik öznesi, yani yapıcısı

bizzat proletarya olacaktır, şu halde komünist örgüt de proleter bir örgüt olması gerekir.(3)

Bilimsel komünizm kurucuları işçi sınıfının parti örgütünün proleter sınıf hareketini yatsıyan ya da ona şüphe düşüren her türlü eğilime karşı kararlı bir mücadele yürüttüler. Onlara göre, bu bir ilke sorunuydu ve her işçi partisi onu hem kendi örgütlenmesinde hemde kurduğu ittifaklarda 'mutlak sınır' olarak gözetmeliydi.

Bu ilkesel tutumu yansıtan bir-iki örneği hatırlatmak yararlı olur.

Almanya'da Sosyalistlere Karşı Yasa'nın yürürlüğe girmesini takiben, sosyal demokrat parti içinde, aralarında Bernstein'ın da, bulunduğu bir grup parti önderi harekete çeşitli eleştiriler getirdiler. Bu eleştiriler Alman partinin işçileri kazanmaya çok fazla ağırlık verdiği, zadece sanayi işçilerinin çıkarlarını gözetemeyen tek yanlı bir partiye dönüştüğü... ekese ni etrafında geliyordu. Bu ve benzeri eleştirileri aşağıdaki gibi öneriler izliyordu: Parti, sadece işçileri değil, bağımsız bilim adamları, namuslu demokratları, humanist üyeleri vb. de saflarına almalı: kanlı devrim yolunu bırakıp yukarı sınıfları enerjik bir propaganda ve ajitasyon yoluyla kazanmalı, legalite ve reformlar yolunu benimsemeli....vs.

Partinin sağ-kanat önderlerinin bu görüşleri üzerine Marks ve Engels, parti yönetimine yazılan 'Genelge Mektup' olarakta bilinen mektubu kaleme aldılar.

Genelge Mektup, yukarıdaki görüşleri savunanların partinin 'proleter karakterine' karşı savaşmakta olduklarına işaret ediyor ve özetle şunu diyordu: Sosyalist bir partinin içinde burjuva ya da küçük burjuva demokrasininin ne yeri ve ne de işi vardır.

Mektup, şu uyarı ile bitiyordu: "**Biz kendi payımı-**

za, bütûn geçmişimiz yönünden önümüzde tek bir yol görüyoruz. Neredeyse kırk yıldır, sınıf savaşınının tarihin doğrudan itici gücü olduğunu, ve özel olarak burjuvazi ile proletarya arasındaki savaşının, modern toplumsal devrimin büyük kaldıracı olduğunu vurguladık. O nedenle, bu sınıf savaşını hareketin dışında tutmak isteyen kimselerle aynı yolda bulunmamız olanaksızdır.

Enternasyonal oluşturulduğunda şu savaş narasını açık seçik biçimde formüle etmiştik. İşçi sınıfının kurtuluşu işçi sınıfının kendi işi olmalıdır. Öyleyse, işçilerin kendilerini kurtarmak için çok eğitimsiz oldukları ve insansever büyük burjuvazi ve küçük burjuvazi tarafından yukarıdan kurtarılmaları gerektiğini açıkça öne süren kimselerle aynı yolda olamayız. Eğer yeni parti organı bu bayların görüşlerine uygun, burjuva olan ve proleter olmayan bir tutum alırsa, o zaman bizim için, üzülererek de olsa, buna karşı olduğumuzu kamuoyu önünde açıklamaktan, şimdiye dek yurtdışında temsil etmiş olduğumuz Alman Partisi ile bağlarımızı kesmekten başka bir şey kalmıyor. Ama işlerin buraya vardırılmayacağını umalım."(4)

Gotha Programı ve Lasalcılarla birlik sorunu gündeme girdiği sıralarda (1875) Marks-Engels buna benzer bir tepki göstermişlerdi. Bu, Alman Sosyal Demokrat Parti'si ile Marks-Engels arasındaki ilişkilerin kırılma noktasına yaklaştığı ikinci olay oldu.

Sözünü ettiğimiz ilkesel tutumun bir diğer örneği olarak F. Engels'in Danimarka Solun'daki bölünmelere ilişkin mektubunda söyledikleri anımsanabilir. Bu mektubunda, Engels, öteki partilerle her türlü iş birliğini ilke olarak rededen 'sol' tutumu eleştirir; salt taktik bir sorunu ilke sorunu yapıyorsunuz der. Bununla birlikte kurulacak işbirlikleri için şuna dikkat çeker:

"...Partinin proleter sınıf karakterinin bu yüzden

şüpheli duruma düşmemesi de gerekir. Bu benim için mutlak sınırdır. Bu politikayı daha 1847'de Komünist Manifesto'da gelişmiş halde bulursunuz." Devamla, Engels, "ilke bozma" olarak nitelediği taktik durumu örnekler ve vurguyu gene aynı yere basar:"**O halde bu politikanın karşıtı olarak hareketin sınıf karakterini öne sürerseniz, yapacağım tek şey size katılmaktır."**(5)

Burada bahis konusu olan en az 1847'den itibaren savunulan bir ve aynı ilkel tutumdur. Biz sadece bir kaç tipik örneği anmakla yetindik.

İşçi sınıfının kurtuluşunu, işçi sınıfının kendi eseri olarak görmeyen, işçi sınıfının burjuvaziye karşı sınıf mücadelesini şu ya da bu yoldan sulandıran ve daraltan anlayışlar, komünist hareketin ve örgütlenmenin zorunlu proleter karakterini de yadsırlar. Bu anlayıştaki akımlar, proletaryanın özel tarihsel rolünü kendileri üstlenmeye kalkışır; O'nun sınıf çıkarları yerine O'na yabancı çıkarları geçirirler. Sonuç olarak, böylesi akımların gözünde, proletarya devrimin yapıcısı olarak değil, sadece bir destek unsuru olarak vardır.

1840'lı yılların ütöpic sosyalist ve komünist akımları örneğini alalım...Ütopyacılar, işçi sınıfı ve onun sınıf hareketi dışında duruyor; kurtuluşu özellikle yukarı sınıflardan uman elitist guruplar oluşturmuyorlardı. İşçi sınıfının siyasal eylemine ve devrimci siyasal hareketlerine karşı tavır alıyorlardı. Bu sebeptendir ki, K. Manifesto "**Komünistler öteki işçi sınıfı partilerine karşı olan ayrı bir parti oluşturmazlar...Proleter hareketi biçimlendirmek ve kalıba sokmak üzere kendilerine özgü hiç bir sekte ilke getirmezler."** diyordu. Bu satırlar özellikle ütopyacıların söz konusu tutumuna karşılık olarak söylenmektedir.

Yukarıdaki belirlemelerin arasında yer alan "Onlar (komünistler-Tek.) bir bütün olarak proletaryanın

çıkarlarından farklı ve ayrı çıkarlara sahip değildir."(6) ifadesi, komünist örgütün proletaryanın organik bir parçası olduğu, proleter nitelikte bir örgüt olduğu anlamına gelir.(7) Bunu izleyen satırlarda ise komünist örgütün işçi sınıfının en ileri, en kararlı ve en bilinçli parçasını oluşturduğu anlatılır. Besbelliki, komünist örgütün proleter bir örgüt olması, bütün proletaryayı kucaklaması anlamında değildir. Komünist örgüt, sınıf bilinçli işçilerin ve toplumun öteki kesimlerinden gelen komünistlerin oluşturduğu öncü siyasal örgütlenmedir.

Komünist örgütün ancak proleter nitelikte bir örgüt olabileceğini söylemek, proleter nitelikteki her örgütün otomatikman komünist olacağını ileri sürmek anlamına da gelmez. Bilimsel komünizm, proleter hareketin kendiliğinden ulaşabileceği bir düzey değildir. O, proleter harekete, ancak dışarıdan, komünist aydınlar aracılığıyla iletilebilir. Nitekim, komünist örgüt, bu yoldan, bilimsel komünizmin işçi sınıfı hareketi ile birleştirilmesinin sonucunda doğabilir. Bu birliğin sağlanamadığı durumlarda işçi hareketi hedefini bulamaz.

K. Manifesto, 1847/48'lerin komünist olmayan işçi partilerinin (Çartist Parti, Ulusal tarım reformcuları gibi) zaaflarını, başka deyişle adı geçen partilerle ilk Marksist olan K. Liga'sının farklılıklarını şöyle saptıyordu: " Komünistler, öteki işçi sınıfı partilerinden yalnızca şunlarla ayrılırlar: 1-Farklı ülke proleterlerinin ulusal savaşımında, her türlü milliyetten bağımsız olarak, tüm proletaryanın ortak çıkarlarına işaret eder ve bunları öne çıkarırlar. 2-İşçi sınıfının burjuvaziye karşı savaşımının geçmek zorunda olduğu çeşitli gelişme aşamalarında, her zaman ve her yerde, tüm hareketin çıkarlarını temsil ederler...İşçi sınıfının ivedi hedeflerine ulaşması ve o andaki çıkarlarının gerçekleşmesi için savaşırlar; ama, mevcut hareket içerisinde bu hare-

ketin geleceğİNİde temsil eder ve gözİtİlerler."(8)

Yukarıdaki İki temel ayırım noktası, özel olarak söz konusu dönemin anılan partileri arasındaki ayırım lar olarak belirtilirse de genel bir geçerliliğe sahiptirler. Bunlar, komünist bir işçi örgütünü oportünist/ reformist nitelikte işçi örgütlerinden ayıran temel ilkelerden ikisine tekabül eder: 1-Proleter enternasyonalizmi, 2- Proletarya diktatörlüğü hedefinin gözetilmesi (proletarya ile burjuvazi arasındaki savaşımın her aşamasında, izlenecek taktik tutumun proletaryanın siyasal iktidarı hedefine hizmet etmesi.) Komünist örgütün öteki temel nitelikleri de bunlardır.

(1) Engels, 1892'de, 'İngiltere'de Emekçi sınıfların Durumu' adlı eserine yazdığı önsözde şunları söyler: "...bu kitapta en çok vurgulanan sonuçlardan biri, komünizmin, yalnızca işçi sınıfının parti doktorini değil, ama kapitalistlerde dahil olmak üzere, tüm toplumun bugünkü dar koşullarından kurtarılmasını içeren bir teori sayılması gerektiği olmuştur. Soyut olarak bu görüş yeterli derecede doğru ise de, pratikte mutlak olarak yararsız, bazen de zararlı bir görüştür. Varlıklı sınıflar kurtulma gereksinmesi diye bir şey duymadıkları, tersine, işçi sınıfının kendi kurtuluşuna da ısrarla ve inatla karşıtlık gösterdikleri sürece, toplumsal devrimin, yalnızca işçi sınıfınca hazırlanması ve gerçekleştirilmesi gerekmektedir..." (agy, Seçme Yapıtlar Cilt-3,S.539)

(2) Bkz: Komünizmin İlkeleri-Engels

(3) Devrimin yapıcısının proletarya olması, proletaryanın devrimi tek başına yapabileceği demek değildir; bunun için ittifaklar bir zorunluluktur.

(4) Genelge Mektup ('A.Bebel,W.Liebkecht,W.Bracke ve ötekilere mektup';Marks-Engels,17/18 Eylül 1879)

(5) 'Trier'e Mektup',Aralık 1889,Engels,İşçi sınıfı Partisi Üzerine, s:142

(6) Bkz: K.Manifesto, Bölüm 2

(7) Okuyucu, Komünist Manifesto'nun "Komünistler Ligası" adlı ilk embriyonik Marksist Partinin programı olarak yayınladığını hatırlamalıdır. K.Ligası, yer yer "Komünist Partisi" diye de anılmaktadır.

(8)Bkz.:Komünist Partisi Manifestosu 2 ve 4.bölümler

(9) K.P.Manifestosunda 'proletarya diktatörlüğü' kavramı yok fakat fikri vardır.

